Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av trafikförsäkringslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att trafikförsäkringslagen ändras så att den anpassas till Europeiska gemenskapernas (EG) råds tredje skadeförsäkringsdirektiv, som genom EES Gemensamma kommittés beslut om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet intagits i EES-avtalet.

Enligt ovan nämnda beslut av EES Gemensamma kommitté tillämpas det tredje skadeförsäkringsdirektivet inte på Finland. Genom denna proposition genomförs dock i fråga om trafikförsäkringen principerna om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster när det gäller inhemska försäkringsbolags verksamhet i Finland, och dessa bestämmelser tillämpas i enlighet med det utlåtande från EFTA-staterna som anslutits till EES Gemensamma kommittés beslut även mellan Finland och de övriga EFTA-stater som anslutit sig till EES-avtalet samt mellan Finland och de EG-länder vilka tillämpar bestämmelserna i ovan nämnda direktiv på Finland.

I enlighet med principen om en enda koncession, som ingår i det tredje skadeförsäkringsdirektivet, får finländska trafikförsäkringsbolag på basis av koncession som beviljats i Finland bedriva trafikförsäkringsverksamhet antingen på basis av etableringsrätten eller rätten att fritt tillhandahålla tjänster inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet med undantag av de stater som inte tillämpar det tredje skadeförsäkringsdirektivet på Finland. På motsvarande sätt kan de utländska EES-försäkringsbolag vilkas hemstat tillämpar ovan nämnda direktiv på Finland på grundval av en koncession som beviljats i deras hemstat bedriva trafikförsäkringsverksamhet i Finland.

Fastställandet av grunderna för trafikförsäkringspremierna och av försäkringsvillkoren slopas.

Till trafikförsäkringslagen har också fogats vissa stadganden som hänför sig till direktiven om trafikförsäkringsverksamhet och som preciserar tolkningen av lagen.

Propositionen ansluter sig till regeringens propositioner med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsbolag samt ändring av lagstiftningen om utländska försäkringsbolag. Propositionen ansluter sig till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och lagen avses träda i kraft genast efter att den har antagits och blivit stadfäst.

341418O

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Trafikförsäkringslagen (279/59) ändrades genom en lag av den 16 april 1993 (361/93) så att den motsvarar Europeiska gemenskapernas (EG) direktiv om trafikförsäkringsverksamhet som nämns i bilaga IX till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Genom nämnda ändringar utvidgades giltighetsområdet för finländska trafikförsäkringar till hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I trafikförsäkringslagen intogs den s.k. principen om bättre försäkringsskydd. Denna princip innebär att den ersättning som skall betalas för en trafikskada antingen bestäms enligt trafikförsäkringslagen i Finland eller enligt lagstiftningen i det land där skadan inträffat, beroende på vilket ersättningssystem som är förmånligare för den skadelidande. Rätten att bedriva trafikförsäkring i Finland utvidgades så att koncession även kan beviljas utländska försäkringsbolag. Vid beviljandet av koncession får ändamålsenlighetsprövning inte längre användas. Enligt lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster (1488/92) kan ett utländskt EES-bolag från ett utländsk driftställe tillhandahålla trafikförsäkringar i Finland. För försäkring av sådana stora risker som definieras i lagens 6 § förutsätts en anmälan medan verksamhetstillstånd förutsätts för försäkring av massrisker och stora risker. I det sistnämnda fallet skall bolaget här utse ett ersättningsombud. Varje försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkringsverksamhet i Finland skall höra till trafikförsäkringscentralen. Denna fungerar som den nationella byrå och den nationella garantifond som direktiven förutsätter. Kostnaderna för trafikförsäkringscentralens verksamhet uppbärs hos samtliga försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkringsverksamhet i Finland. Dessa bolag skall även delta i betalningen av de indexförhöjningar som betalas på ersättningarna och i betalningen av trafiksäkerhetsavgiften. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer försäkringsvillkoren och premiegrunderna för trafikförsäkringar som gäller massrisker.

Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor (s.k. tilläggspaket) fogades tre nya försäkringsdirektiv till EES-avtalet. Den viktigaste ändringen som de medför är att en inre marknad för försäkringstjänster skapas inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, dock så att rådets direktiv 92/49/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG, det s.k. tredje skadeförsäkringsdirektivet inte tillämpas på Finland. Inom skadeförsäkringen blir dimensionen av den inre marknaden beroende av särskilda arrangemang som vidtas mellan Finland och de övriga EES-staterna. För att minska de men som Gemensamma EES-kommitténs beslut orsakar har EFTA-staterna kommit överens om att de har för avsikt att sinsemellan vidta arrangemang som innebär att den inre marknaden förverkligas i relationerna mellan Finland och de övriga EFTA-staterna också inom skadeförsäkringen. Finland strävar också efter att på basis av ömsesidighet komma överens om samma arrangemang med var och en av EU-staterna. Redan i detta skede har man beslutat att föreslå att försäkringslagstiftningen i Finland ändras så att bestämmelserna i det tredje skadeförsäkringsdirektivet gäller i fråga om inhemska försäkringsbolags verksamhet i Finland och så att dessa bestämmelser även tillämpas i relationerna mellan Finland och övriga EFTA-länder som anslutit sig till EES-avtalet samt i relationerna mellan Finland och sådana medlemsstater i Europeiska Unionen som tillämpar bestämmelserna i det tredje skadeförsäkringsdirektivet på Finland.

Genom denna proposition anpassas trafikförsäkringslagen till det tredje skadeförsäkringsdirektivet. Detta direktiv förverkligar i fråga om skadeförsäkringen skapandet av en inre marknad för försäkringstjänster inom EES. Ett försäkringsföretag som har erhållit koncession i sitt hemland har rätt att med stöd av den driva försäkringsrörelse inom hela det ekonomiska samarbetsområdet, antingen genom att inrätta filialer i en medlemsstat eller genom att i en medlemsstat tillhandahålla skadeförsäkringar oberoende av riskens storlek från ett utländskt driftställe. Tillsynsmyndigheten i försäkringsföretagets hemstat ansvarar ensam för tillsynen över företagets ekonomi. Enligt direktivet får medlemsstaterna i regel inte utfärda bestämmelser med krav på förhandsgodkännande eller löpande anmälan av försäkringspremier och försäkringsvillkor. De

obligatoriska försäkringarna utgör ett undantag från detta. I fråga om dem kan medlemsstaterna kräva att den behöriga myndigheten skall underrättas om de allmänna och särskilda försäkringsvillkoren innan villkoren införs. I fråga om premiehöjningar är förhandsgodkännande eller krav på anmälan tillåtet endast då detta ingår som en del i allmänna priskontrollsystem.

1 §. Till trafikförsäkringslagens 1 § fogades år 1993 bl.a. bestämmelsen i artikel 3 i det första trafikförsäkringsdirektivet om att den finska trafikförsäkringen under vissa förutsättningar gäller på genomfartsområde under transporter från en EES-stat till en annan. Därvid inkluderade man dock inte i stadgandet den i nämnda artikel ingående bestämmelsen om ersättning för skada som inträffar på sådant område där ingen medlemsstats nationella byrå är ansvarig. Skadan ersätts i sådana fall enligt lagen i den medlemsstat där fordonet normalt är hemmahörande. I paragrafens 3 mom. har gjorts en komplettering beträffande detta.

Av den orsak som redogjorts för ovan i samband med 3 mom. fogas till paragrafen ett nytt 5 mom., där man i enlighet med artikel 1 i det första trafikförsäkringsdirektivet definierar var fordonet normalt är hemmahörande.

15 §. Hänvisningen i paragrafens 1 mom. till 19 a § slopas eftersom alla de fall då trafikförsäkringsverksamhet kan bedrivas i Finland ingår i den ändrade 19 §.

15 a §. Trafikförsäkringslagen preciseras genom den uttryckliga bestämmelsen i det tredje trafikförsäkringsdirektivet om att trafikförsäkringen enligt trafikförsäkringslagen skall på grundval av en enda premie gälla inom hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

16 §. I paragrafen stadgas om uppbärande av gottgörelse i sådana fall då försäkringstagaren har försummat att teckna trafikförsäkring eller då fordonet har använts i trafik under den anmälda uppläggningstiden. Den först nämnda gottgörelsen uppbärs av trafikförsäkringscentralen. Beräkningen av gottgörelsen baserar sig på de trafikförsäkringspremier som social- och hälsovårdsministeriet fastställt. Eftersom försäkringspremierna inte längre skall fastställas enligt förslagets 18 § föreslås i paragrafens 1 mom. att gottgörelsen fastställs på basis av en s.k. genomsnittlig försäkringspremie. Ministeriet utfärdar närmare bestämmelser om hur nämnda genomsnittliga försäkringspremie räknas.

17 §. I gällande 17 § 4 mom. stadgas om skyldigheten för sådana utländska EES-försäkringsbolag som med stöd av lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster bedriver trafikförsäkring i Finland från ett utländskt driftställe att höra till trafikförsäkringscentralen och delta i centralens utgifter och inkomster. Eftersom regeringens proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om utländska försäkringsbolag, där den nuvarande lagen om utländska försäkringsbolags verksamhet i Finland (635/89) och lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster skall gälla endast försäkringsbolag från de stater som inte tillämpar tredje skadeförsäkringsdirektivet på Finland och andra utländska försäkringsbolag skall gälla en ny lag om utländska försäkringsbolag har 4 mom. omformulerats så att man uteslutit den uttryckliga hänvisningen till lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster. Paragrafen har inte ändrats i fråga om innehållet.

18 §. Enligt artikel 9 i det tredje skadeförsäkringsdirektivet ansvarar tillsynsmyndigheten i bolagets hemland ensam för den finansiella tillsynen över försäkringsbolagen. I den finansiella tillsynen ingår kontroll av försäkringsbolagets hela verksamhet, av dess soliditet, beräkningen av ansvarsskulden och täckningen av den. Försäkringspremier nämns inte i artikeln och därför har det ansetts vara möjligt att i verksamhetslandet utfärda bestämmelser i fråga om dem. Enligt artikel 28 i direktivet får en försäkringstagare inte hindras att teckna en försäkring med ett försäkringsbolag som auktoriserats på behörigt sätt inom EES om detta avtal inte strider mot bestämmelserna till skydd för det allmänna bästa i det land där risken är belägen. Det allmänna bästa kan på grund av att det är obligatoriskt att ha trafikförsäkring anses innehålla vissa förordnanden om fastställande av premierna.

Dessutom stadgas i artiklarna 29 och 39 i direktivet att medlemsstaterna inte får meddela bestämmelser med krav på förhandsgodkännande eller löpande anmälan av allmänna och särskilda avtalsvillkor eller formulär och andra tryckta handlingar för användning i mellanhavanden med försäkringstagarna. Däremot förbjuder artiklarna inte att bestämmelser om villkor och premier meddelas. Medlemsstaterna får endast kräva att avtalsvillkor och andra handlingar företes vid enstaka tillfällen så att deras överensstämmelse med de nationella be-

stämmelserna om försäkringsavtal skall kunna kontrolleras. System med förhandsgodkännande och förhandsanmälan av premiehöjningar är tillåtet endast som en del av allmänna priskontrollsystem. Enligt artikel 30 i direktivet får en medlemsstat som föreskriver obligatorisk försäkring kräva att de allmänna och särskilda försäkringsvillkoren överlämnas till dess behöriga myndighet innan de införs.

I enlighet med bestämmelserna i dessa direktiv föreslås att 18 § trafikförsäkringslagen ändras så att det förfarande för fastställande av försäkringsvillkor som gäller massrisker slopas i gällande lag. Enligt paragrafens 1 mom. skall de allmänna och särskilda försäkringsvillkoren för trafikförsäkringar oberoende av riskens storlek skriftligen överlämnas till social- och hälsovårdsministeriet senast en månad innan de tas i bruk.

I paragrafen slopas även stadgandet om bestämmande av premiegrunder för försäkringar som avser massrisker. Enligt paragrafens 2 mom. kan ministeriet dock kräva att försäkringsbolaget överlämnar en utredning om de grunder för försäkringspremien, formulär och andra handlingar som bolaget använder i kontakterna med försäkringstagarna. På detta sätt kan ministeriet övervaka att dessa uppfyller de krav som ställs på dem i lag.

När förfarandet för fastställande av premierna har slopats kan bolaget i princip själv bestämma om trafikförsäkringspremierna. Eftersom det trots allt är fråga om en obligatorisk försäkring stadgas i paragrafens 3 mom. att premierna skall beräknas så, att de tryggar de försäkrades förmåner. Premierna skall också på samma sätt som i nuvarande lag stå i rimlig proportion till försäkringskostnaderna. Premierna skall i allmänhet också vara större för sådana försäkringar för vilka ersättning har betalats ut än för sådana för vilka inga ersättningar har betalats.

Enligt gällande 18 § 3 mom. har ministeriet kunnat meddela föreskrifter om den riskklassificering som skall iakttas vid beräkning av försäkringspremier, om fastställande av bonus samt om beräkning och täckning av den försäkringstekniska ansvarsskulden och om placering av täckningen. Eftersom de detaljerade stadgandena om beräkning av ansvarsskulden och om täckning och placering av täckningen ingår i de ändringar som skall göras i lagen om försäkringsbolag och lagarna om utländska försäkringsbolag till följd av de tredje direktiven är det inte nödvändigt att särskilt stadga om dessa frågor i trafikförsäkringslagen. Omnämnandet om dessa har slopats i paragrafens 4 mom. För att det lagstadgade trafikförsäkringssystemet alltjämt skall kunna övervakas så att systemet inte blir oskäligt för försäkringstagarna har i momentet intagits en rätt för ministeriet att meddela försäkringsbolagen sådana föreskrifter om riskklassificering enligt vilka bolaget skall statistikföra försäkringar och skador. Ministeriet kan även meddela föreskrifter om premienedsättningar efter skadefria år och premiehöjningar till följd av skador.

Enligt paragrafens 5 mom. kan ministeriet alltjämt kräva att försäkringsbolagen utför de undersökningar och beräkningar som åliggandena enligt paragrafen förutsätter.

18 a §. Enligt det nya 2 mom. som fogats till paragrafen kan social- och hälsovårdsministeriet meddela trafikförsäkringsbolagen föreskrifter också om statistikföringen av skador för trafiksäkerhetsarbetet.

19 §. Skapandet av en inre marknad för försäkringstjänster innebär att försäkringsföretaget på basis av en koncession som beviljats i hemlandet får driva försäkringsrörelse inom hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet antingen på basis av etableringsrätten eller rätten att fritt tillhandahålla tjänster. Av utländska EES-bolag kan således inte längre krävas någon särskild koncession när det gäller den verksamhet som bedrivs i Finland. Bedrivande av försäkringsverksamhet i en annan medlemsstat förutsätter enligt artiklarna 32 och 34 i det tredje skadeförsäkringsdirektivet endast att vissa anmälningar görs till tillsynsmyndigheten i bolagets hemstat. Enligt förslaget ändras 19 § trafikförsäkringslagen i enlighet med direktivet. Av orsak som redogjorts för ovan i samband med 17 § har paragrafen formulerats så att i fråga om utländska försäkringsbolag har hänvisningar till lagar som gäller dem avlägsnats.

I paragrafens 1 mom. stadgas om inhemska försäkringsbolags rätt att bedriva trafikförsäkring i Finland.

I paragrafens nya 2 mom. stadgas om utländska försäkringsbolags rätt att bedriva trafikförsäkringsverksamhet i Finland. De utländska försäkringsbolag vilkas hemstat tillämpar stadgandena i det tredje skadeförsäkringsdirektivet på Finland har rätt att här bedriva

trafikförsäkringsverksamhet både på basis av etableringsrätten och på basis av fritt tillhandahållande av tjänster.

På samma sätt som i nuvarande lag bibehålls den begränsade rätten att bedriva trafikförsäkring för sådana utländska EES-försäkringsbolag vars hemstat inte tillämpar det tredje skadeförsäkringsdirektivet på Finland. I fråga om dessa bolag krävs för bedrivande av trafikförsäkring i Finland koncession eller verksamhetstillstånd när det gäller massrisker och anmälan till social- och hälsovårdsministeriet när det gäller stora risker.

På motsvarande sätt behöver de utländska bolagen som är hemmahörande i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för att här kunna bedriva trafikförsäkring fortfarande en i Finland beviljad koncession.

19 a §. I paragrafen stadgas om skyldigheten för sådana utländska försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring i Finland från ett utländskt driftställe att i Finland utse ett ersättningsombud. Av den orsak som nämns ovan i samband med 17 § formuleras paragrafens 1 mom. så att en hänvisning till lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster slopas.

24 §. Eftersom utfärdande av förordning enligt den föreslagna ändringen av 21 § regeringsformen förutsätter att ett särskilt bemyndigande finns i lagen föreslås att ett dylikt bemyndigande som saknas i den nuvarande trafikförsäkringslagen fogas till den.

2. Propositionens verkningar

I propositionen föreslås inga nya myndigheter eller organ. En koncession och principen om hemstatstillsyn samt slopandet av förfarandet för fastställande av försäkringspremier medför dock ett ökat behov av kontakt mellan den finska tillsynsmyndigheten, social- och hälsovårdsministeriet, och tillsynsmyndigheter i andra EES-stater. I och med att tyngdpunkten för tillsynen övergår från förhandsövervakning till inspektion i efterhand ökar även ministeriets behov av inspektionspersonal. Detta innebär dock inte merkostnader för staten eftersom de kostnader som åsamkas staten för försäkringsinspektionen uppbärs hos försäkringsanstalterna i form av en försäkringsinspektionsavgift i enlighet med lagen om bestridande av kostnaderna för försäkringsinspektionen (479/44). Det internationella samarbetet i anslutning till skötseln av försäkringar och ersättningar sköts av trafikförsäkringscentralen. Kostnaderna för centralen uppbärs i huvudsak genom trafikförsäkringspremierna och därför ger de inte upphov till merkostnader för staten.

Det är inte möjligt att uppskatta hur propositionen inverkar på trafikförsäkringspremierna då utländska försäkringsbolag tillåts bedriva trafikförsäkringsverksamhet i Finland.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med trafikförsäkringscentralen. Vid beredningen av propositionen har beaktats regeringens propositioner till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsbolag och till lag om ändring av lagstiftning om utländska försäkringsbolag.

Vid beredningen av propositionen har utlåtanden begärts av justitieministeriet, trafikförsäkringscentralen, Konsumenternas Försäkringsbyrå och Finska Försäkringsbolagens Centralförbund r.f. På basis av dessa utlåtanden har i förslaget gjorts några ändringar.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft genast efter den har antagits och stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i trafikförsäkringslagen av den 26 juni 1959 (279/59) 1 § 3 mom., 15 § 1 mom., 16 § 1 mom., 17 § 4 mom., 18 och 19 §§ samt 19 a § 1 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 16 april 1993 (361/93), samt

fogas till 1 § ett nytt 5 mom., varvid 5 mom. blir 6 mom., till lagen en ny 15 a §, till 18 a § ett nytt 2 mom. samt till lagen en ny 24 §, 1 § och 18 a § sådana de lyder i nämnda lag av den 16 april 1993 som följer:

1 §

— — — — — — — — — — — — — —

Enligt denna lag ersätts också trafikskada som inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) orsakats av att ett motorfordon som skall trafikförsäkras i Finland har använts i trafik, om inte den lagstiftning om ersättande av trafikskada som gäller i det land där skadan inträffade förutsätter ett bättre försäkringsskydd. På motsvarande sätt ersätts även trafikskada som inträffat på genomfartsområde under direkt färd från en medlemsstat i EES till en annan. Om det inte finns någon nationell försäkringsbyrå som är ansvarig för det genomfartsområde skall trafikskada ersättas enligt den lagstiftning om ersättande av trafikskada som gäller i den medlemsstat där fordonet är normalt hemmahörande.

— — — — — — — — — — — — — —

Med området inom vilket fordon är normalt hemmahörande avses i denna lag den stats område där fordonet är registrerat, eller i de fall där registrering inte krävs för ett viss slags fordon men fordonet skall vara försett med en försäkringsskylt eller ett märke motsvarande en registreringsskylt, den stats område där försäkringsskylten eller märket utfärdas eller i de fall där varken registreringsskylt, försäkringsskylt eller märke krävs för särskilda slags fordon, den stats område inom vilket den person som tar hand om fordonet har sin stadigvarande bostad.

— — — — — — — — — — — — — —

15 §

För motorfordon som används i trafik skall fordonets ägare, dock inte staten, ha en trafikförsäkring i ett i 19 § avsett försäkringsbolag.

— — — — — — — — — — — — — —

15 a §

Den trafikförsäkring som medgivits enligt denna lag skall på grundval av en enda premie gälla i alla EES-medlemsstater.

16 §

En motorfordonsägare som inte haft trafikförsäkring för fordonet trots att han borde ha haft en sådan, är skyldig att för den tid försummelsen varat till trafikförsäkringscentralen betala en gottgörelse som i varje enskilt fall bestäms separat och som motsvarar högst den fyrdubbla genomsnittliga försäkringspremien eller, om trafikskada inträffat, högst den tiodubbla genomsnittliga försäkringspremien. Social- och hälsovårdsministeriet meddelar närmare föreskrifter om hur den genomsnittliga försäkringspremien bestäms. Ägaren skall på motsvarande sätt till trafikförsäkringsbolaget betala den gottgörelse som bolaget bestämmer, om fordonet i strid med en till bolaget på förhand gjord skriftlig anmälan har använts i trafik under den tid det enligt anmälan har varit taget ur trafik. Gottgörelsen skall bestämmas för hela den anmälda uppläggningstiden, om inte annat följer av särskilt vägande skäl. En gottgörelse som avses ovan i denna paragraf är verkställbar utan dom eller utslag.

— — — — — — — — — — — — — —

17 §

— — — — — — — — — — — — — —

Vad som i 1 och 2 mom. stadgas om försäkringsbolags medlemskap i trafikförsäkringscentralen och delaktighet i centralens utgifter och inkomster, skall på motsvarande sätt tillämpas på sådana utländska försäkringsbolag som är hemmahörande i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet *(utländskt EES-försäkringsbolag)* och som från ett utländskt driftställe bedriver trafikförsäkring i Finland.

18 §

Försäkringsbolaget skall skriftligen tillställa

social- och hälsovårdsministeriet de allmänna och särskilda försäkringsvillkoren för trafikförsäkringar senast en månad innan de tas i bruk. På ministeriet ankommer att övervaka att försäkringsvillkoren överensstämmer med trafikförsäkringslagen.

Ministeriet kan vid behov kräva att försäkringsbolaget tillställer ministeriet en utredning om de grunder för försäkringspremierna, och om de formulär och andra handlingar som bolaget använder i kontakterna med försäkringstagarna.

Trafikförsäkringspremierna skall dock med beaktande av tryggandet av de försäkrades förmåner beräknas så att försäkringspremierna står i rimlig proportion till försäkringskostnaderna och att försäkringspremierna i allmänhet är större för sådana försäkringar för vilka ersättning har betalats ut.

Social- och hälsovårdsministeriet kan meddela föreskrifter om den riskklassificering som ligger till grund för statistikföringen av försäkringar och skador samt om premienedsättningar efter skadefria år och premiehöjningar till följd av skador.

Försäkringsbolagen skall på det sätt som ministeriet föreskriver låta utföra de undersökningar och beräkningar som åliggandena enligt denna paragraf förutsätter.

18 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Ministeriet kan meddela föreskrifter om insamlingen och statistikföringen av sådana uppgifter om skador som kan främja trafiksäkerheten.

19 §

Trafikförsäkring kan beviljas endast av ett sådant försäkringsbolag som avses i lagen om försäkringsbolag (1062/79) och som fått rätt att driva dylik försäkringsrörelse i Finland.

Vad som stadgas i 1 mom. tillämpas på motsvarande sätt på sådant utländskt försäkringsbolag som har en representation i Finland eller som här bedriver fritt tillhandahållande av försäkringstjänster såsom därom särskilt stadgas.

19 a §

Om ett utländskt EES-försäkringsbolag ämnar bedriva trafikförsäkring i Finland på basis av fritt tillhandahållande av tjänster från ett utländskt driftställe skall bolaget utöver vad som särskilt stadgas om nämnda verksamhet här utse en representant (*ersättningsombud*) med uppgift att ordna behandlingen av ersättningsanspråk och utbetalningen av ersättningar. Ersättningsombudet skall befullmäktigas att representera bolaget i ärenden som gäller ersättning av trafikskador samt trafikförsäkringars giltighet.

— — — — — — — — — — — — — — —

24 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Denna lag gäller inte ersättning för trafikskada som har inträffat innan lagen trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 28 november 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Sirpa Pietikäinen*

Bilaga

Lag

om ändring av trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i trafikförsäkringslagen av den 26 juni 1959 (279/59) 1 § 3 mom., 15 § 1 mom., 16 § 1 mom., 17 § 4 mom., 18 och 19 §§ samt 19 a § 1 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 16 april 1993 (361/93), samt

fogas till 1 § ett nytt 5 mom., varvid 5 mom. blir 6 mom., till lagen en ny 15 a §, till 18 a § ett nytt 2 mom. samt till lagen en ny 24 §, 1 § och 18 a § sådana de lyder i nämnda lag av den 16 april 1993 som följer:

Gällande lag	*Föreslagen lydelse:*
	1 §
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Enligt denna lag ersätts också trafikskada som inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) orsakats av att ett motorfordon som skall trafikförsäkras i Finland har använts i trafik, om inte den lagstiftning om ersättande av trafikskada som gäller i det land där skadan inträffade förutsätter ett bättre försäkringsskydd. På motsvarande sätt ersätts även trafikskada som inträffat på genomfartsområde under direkt färd från en medlemsstat i EES till en annan.	Enligt denna lag ersätts också trafikskada som inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) orsakats av att ett motorfordon som skall trafikförsäkras i Finland har använts i trafik, om inte den lagstiftning om ersättande av trafikskada som gäller i det land där skadan inträffade förutsätter ett bättre försäkringsskydd. På motsvarande sätt ersätts även trafikskada som inträffat på genomfartsområde under direkt färd från en medlemsstat i EES till en annan. *Om det inte finns någon nationell försäkringsbyrå som är ansvarig för det genomfartsområde skall trafikskada ersättas enligt den lagstiftning om ersättande av trafikskada som gäller i den medlemsstat där fordonet är normalt hemmahörande.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Med området inom vilket fordon är normalt hemmahörande avses i denna lag den stats område där fordonet är registrerat, eller i de fall där registrering inte krävs för ett viss slags fordon men fordonet skall vara försett med en försäkringsskylt eller ett märke motsvarande en registreringsskylt, den stats område där försäkringsskylten eller märket utfärdas eller i de fall där varken registeringsskylt, försäkringsskylt eller märke krävs för särskilda slags fordon, den stats område inom vilket den person som tar hand om fordonet har sin stadigvarande bostad.
	— — — — — — — — — — — — — —
15 §	15 §
För motorfordon som används i trafik skall fordonets ägare, dock inte staten, ha en trafikförsäkring i ett i 19 *eller 19 a §* avsett försäk-	För motorfordon som används i trafik skall fordonets ägare, dock inte staten, ha en trafikförsäkring i ett i 19 § avsett försäkringsbolag.

Gällande lydelse

ringsbolag som *har fått koncession att driva sådan försäkringsrörelse i Finland.*

— — — — — — — — — — — — — —

16 §

En motorfordonsägare som inte haft trafikförsäkring för fordonet trots att han borde ha haft en sådan, är skyldig att för den tid försummelsen varat till trafikförsäkringscentralen betala en gottgörelse som i varje enskilt fall bestäms separat och som motsvarar högst den fyrdubbla eller, om trafikskada inträffat, högst den tiodubbla försäkringspremien. Ägaren skall på motsvarande sätt till trafikförsäkringsbolaget betala den gottgörelse som bolaget bestämmer, om fordonet i strid med en till bolaget på förhand gjord skriftlig anmälan har använts i trafik under den tid det enligt anmälan har varit taget ur trafik. Gottgörelsen skall bestämmas för hela den anmälda uppläggningstiden, om inte annat följer av särskilt vägande skäl. En gottgörelse som avses ovan i denna paragraf är verkställbar utan dom eller utslag.

— — — — — — — — — — — — — —

17 §

— — — — — — — — — — — — — —

Vad 1 och 2 mom. stadgar om försäkringsbolags medlemskap i trafikförsäkringscentralen och delaktighet i centralens utgifter och inkomster, skall på motsvarande sätt tillämpas på sådana utländska EES-försäkringsbolag som avses i lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster (1488/92) och som från ett utländskt driftställe bedriver trafikförsäkringsrörelse i Finland.

18 §

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av trafikförsäkringscentralen de

Föreslagen lydelse

— — — — — — — — — — — — — —

15 a §

Den trafikförsäkring som medgivits enligt denna lag skall på grundval av en enda premie gälla i alla EES-medlemsstater.

16 §

En motorfordonsägare som inte haft trafikförsäkring för fordonet trots att han borde ha haft en sådan, är skyldig att för den tid försummelsen varit till trafikförsäkringscentralen betala en gottgörelse som i varje enskilt fall bestäms separat och som motsvarar högst den fyrdubbla *genomsnittliga* försäkringspremien eller, om trafikskada inträffat, högst den tiodubbla *genomsnittliga* försäkringspremien. *Social- och hälsovårdsministeriet meddelar närmare föreskrifter om hur den genomsnittliga försäkringspremien bestäms.* Ägaren skall på motsvarande sätt till trafikförsäkringsbolaget betala den gottgörelse som bolaget bestämmer, om fordonet i strid med en till bolaget på förhand gjord skriftlig anmälan har använts i trafik under den tid det enligt anmälan har varit taget ur trafik. Gottgörelsen skall bestämmas för hela den anmälda uppläggningstiden, om inte annat följer av särskilt vägande skäl. En gottgörelse som avses ovan i denna paragraf är verkställbar utan dom eller utslag.

— — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Vad som i 1 och 2 mom. stadgas om försäkringsbolags medlemskap i trafikförsäkringscentralen och delaktighet i centralens utgifter och inkomster, skall på motsvarande sätt tillämpas på *sådana utländska försäkringsbolag som är hemmahörande i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (utländskt EES-försäkringsbolag)* och som från ett utländskt driftställe bedriver trafikförsäkring i Finland.

18 §

Försäkringsbolaget skall skriftligen tillställa social- och hälsovårdsministeriet de allmänna

Gällande lydelse

villkor som skall iakttas inom trafikförsäkringen. På ansökan av ett försäkringsbolag fastställer ministeriet dessutom grunderna för försäkringspremierna så att premierna tillsammans med ränteavkastningen på ansvarsskulden räcker till försäkringsbolagets verksamhetsutgifter och till att i den utsträckning ministeriet bestämmer upprätthålla bolagets risktäckningskapacitet samt så att eventuella överskott eller underskott under de följande åren kan jämnas ut.

Vad 1 mom. stadgar om bestämmandet av försäkringsvillkoren och premiegrunderna tillämpas inte på trafikförsäkringar som avser stora risker av det slag som nämns i 6 § lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster.

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar vid behov föreskrifter om den riskklassificering som skall iakttas vid beräkning av försäkringspremier, om premienedsättningar efter skadefria år och premiehöjningar till följd av skador samt om beräkning och *täckning av den försäkringstekniska ansvarsskulden och om placering av täckningen.* Vid beräkningen av premier skall det dessutom ses till att de står i rimlig proportion till försäkringskostnaderna.

Försäkringsbolagen skall på det sätt som ministeriet föreskriver låta utföra de undersökningar och beräkningar som åliggandena enligt denna paragraf förutsätter.

Föreslagen lydelse

och särskilda försäkringsvillkoren för trafikförsäkringar senast en månad innan de tas i bruk. På ministeriet ankommer att övervaka att försäkringsvillkoren överensstämmer med trafikförsäkringslagen.

Ministeriet kan vid behov kräva att försäkringsbolaget tillställer ministeriet en utredning om de grunder för försäkringspremierna, och om de formulär och andra handlingar som bolaget använder i kontakterna med försäkringstagarna.

Trafikförsäkringspremierna skall dock med beaktande av tryggandet av de försäkrades förmåner beräknas så att försäkringspremierna står i rimlig proportion till försäkringskostnaderna och att försäkringspremierna i allmänhet är större för sådana försäkringar för vilka ersättning har betalats ut.

Social- och hälsovårdsministeriet *kan meddela* föreskrifter om den riskklassificering som ligger *till grund för statistikföringen av försäkringar och skador* samt om premienedsättningar efter skadefria år och premiehöjningar till följd av skador.

Försäkringsbolagen skall på det sätt som ministeriet föreskriver låta utföra de undersökningar och beräkningar som åliggandena enligt denna paragraf förutsätter.

18 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

Ministeriet kan meddela föreskrifter om insamlingen och statistikföringen av sådana uppgifter om skador som kan främja trafiksäkerheten.

19 §

Om inte annat stadgas i någon annan lag får

19 §

Trafikförsäkring kan beviljas endast av ett

Gällande lydelse

trafikförsäkringsrörelse bedrivas endast av försäkringsbolag som avses i lagen om försäkringsbolag (1062/79) eller i lagen om utländska försäkringsbolags verksamhet i Finland (635/89) och som har fått koncession för ändamålet.

19 a §

Om ett sådant utländskt EES-försäkringsbolag som avses i lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster ämnar bedriva trafikförsäkring i Finland från ett utländskt driftställe skall bolaget utöver vad som stadgas i nämnda lag här utse en representant (*ersättningsombud*) med uppgift att ordna behandlingen av ersättningsanspråk och utbetalningen av ersättningar. Ersättningsombudet skall befullmäktigas att representera bolaget i ärenden som gäller ersättning av trafikskador samt trafikförsäkringars giltighet.

— — — — — — — — — — — — — —

Föreslagen lydelse

sådant försäkringsbolag som avses i lagen om försäkringsbolag (1062/79) och som fått *rätt att driva dylik försäkringsrörelse i Finland.*

Vad som stadgas i 1 mom. tillämpas på motsvarande sätt på sådant utländskt försäkringsbolag som har en representation i Finland eller som här bedriver fritt tillhandahållande av försäkringstjänster såsom därom särskilt stadgas.

19 a §

Om ett utländskt EES-försäkringsbolag ämnar bedriva trafikförsäkring i Finland *på basis av fritt tillhandahållande av tjänster* från ett utländskt driftställe skall bolaget utöver vad som särskilt stadgas om nämnda verksamhet här utse en representant (*ersättningsombud*) med uppgift att ordna behandlingen av ersättningsanspråk och utbetalningen av ersättningar. Ersättningsombudet skall befullmäktigas att representera bolaget i ärenden som gäller ersättning av trafikskador samt trafikförsäkringars giltighet.

— — — — — — — — — — — — — —

24 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Denna lag gäller inte ersättning för trafikskada som har inträffat innan lagen trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.